

1.4.5 Dimenzování vnitřní kanalizace

Dimenzování vnitřní kanalizace spočívá ve stanovení profilu a případně sklonu potrubí. Principem výpočtu je stanovení množství odpadních vod a posouzení s hydraulickou kapacitou potrubí. Postup a podklady pro výpočet je stanoven v ČSN EN 12 056-2 a ČSN EN 12 056-3 v podkladech pro výuku. Návrh potrubí se provádí rozdílně pro splaškové a dešťové odpadní vody.

Dimenzování potrubí splaškových odpadních vod

Pro stanovení denního množství odpadních vod vycházíme z předpokladu, že co nám do zařizovacího předmětu přiteče z vodovodu, musíme kanalizací odvést. Proto vycházíme z hodnot, které se používají při návrhu vodovodu a jsou uvedeny v kap. 1.5.2.1. Tyto hodnoty jsou však bilanční a neslouží k dimenzování potrubí.

Pro dimenzování **přípojovacího a odpadního** a potrubí splaškové kanalizace je třeba:

- stanovení výpočtového odtoku zařizovacích předmětů
- výpočet průtoku odpadních vod posuzovaného úseku
- stanovení dimenze potrubí podle kapacity.

Výpočtový průtok splaškových odpadních vod od zařizovacích předmětů pro budovy s převážně rovnoměrným odběrem vody:

$$Q_{ww} = K \cdot \sqrt{\sum DU} \quad [l/s]$$

kde	Q_{ww}	výpočtový průtok splaškové vody	[l/s]
	K	součinitel odtoku viz ČSN EN 12 056-2	[-]
	$\sum DU$	součet výpočtových odtoků	[l/s]

Q_{tot} je celkový návrhový průtok odpadních vod v části nebo v celém systému vnitřní kanalizace, kde jsou na systém napojeny domovní zařizovací předměty, zařizovací předměty s trvalým průtokem a/nebo čerpané průtoky z čerpadel odpadních vod. Trvalé průtoky a čerpané průtoky se přičítají k průtoku odpadních vod bez jakékoliv redukce. V případě, že není v objektu žádný trvalý průtok odpadní vody, dimenzuje se potrubí na Q_{ww} .

Celkový průtok splaškových odpadních vod:

$$Q_{tot} = Q_{ww} + Q_c + Q_p \quad [l/s]$$

kde	Q_{tot}	celkový výpočtový průtok splaškové vody	[l/s]
	Q_{ww}	výpočtový průtok splaškové vody od ZP	[l/s]
	Q_c	trvalý průtok	[l/s]
	Q_p	čerpaný průtok	[l/s]

Stanovení dimenze potrubí - hydraulická kapacita potrubí (Q_{max}) musí odpovídat nejméně větší z následujících dvou hodnot:

- a) vypočtený průtok odpadních vod Q_{ww} nebo celkový průtok odpadních vod Q_{tot} ;
- b) průtok odpadních vod ze zařizovacího předmětu s největším výpočtovým odtokem

Výsledkem je tedy dimenze potrubí, kde jeho $Q_{max} \geq \max(Q_{ww}, Q_{tot})$ nebo $\max DU$.

Dimenzování odpadního potrubí dešťových odpadních vod

Výpočtový odtok dešťových odpadních vod ze střechy:

$$Q_r = i \cdot C \cdot A \quad [l/s]$$

kde	i	intenzita deště, pro střechy 0,03 [l/s.m ²]
	C	součinitel odtoku – závisí na sklonu a materiálu krytiny
	A	účinná plocha střechy = půdorysný průmět [m ²]

Maximální návrhový odtok dešťových vod protékající svislým kruhovým odpadem je uveden v ČSN EN 12056-3 v tabulce 8. Používá se **stupeň plnění 0,33**. Je nutno upozornit na to, že odtoková kapacita systému odvodnění střech závisí také na odtokovém množství **výtoků** střešních žlabů nebo střešních **vtoků** ploché střechy, ty udává výrobce.

Výsledkem je tedy dimenze potrubí, kde jeho kapacita $\geq Q_r$.

Dimenzování svodného potrubí odpadních vod

Výpočet dimenze svodného potrubí záleží na tom, jaký druh odpadních vod potrubí odvádí, zda se jedná o jednotnou kanalizaci či oddílnou kanalizaci. Pro zjednodušení výkladu výpočtu v této publikaci zde není uvažován případný odtok dešťové vody z retenčních nádrží či vsakovacích zařízení.

Oddílná kanalizace – svodné potrubí pro oddílnou kanalizaci se navrhuje podle Q_{ww} (splaškové vody) a nebo Q_r samostatně.

Výsledkem je tedy dimenze potrubí, kde jeho kapacita $\geq Q_{ww}$ nebo Q_r .

Jednotná kanalizace – svodné potrubí pro jednotnou kanalizaci se navrhuje pro společný odvod splaškových i dešťových vod podle vzorce:

$$Q_{rw} = 0,33 \cdot Q_{ww} + Q_r \quad [l/s]$$

kde	Q_{ww}	výpočtový průtok splaškové vody od ZP [l/s]
	Q_r	výpočtový odtok dešťových odpadních vod [l/s]

Pokud je Q_{rw} menší než Q_{ww} , dimenzuje se potrubí na Q_{ww} .

Výsledkem je tedy dimenze svodného potrubí, kde jeho kapacita $\geq \max(Q_{rw}, Q_{ww})$.

Okrajové podmínky pro volbu dimenze potrubí:

- hydraulická kapacita svodného potrubí je průtok při stupni plnění 70 %
- výpočtová průtočná rychlost odpadních vod v rozpětí 0,7 -5 m/s
- nejmenší jmenovitá světlost svodného potrubí je DN 70

Příklad výpočtu potrubí vnitřní kanalizace (obr. 1.4.28)

Parametry výpočtu:

Podzemní podlaží: 1

Nadzemní podlaží: 2

Bytové jednotky: 8 (2 v každém nadzemním podlaží, 4 na každém odpadním potrubí)

Prádelna: v podzemním podlaží

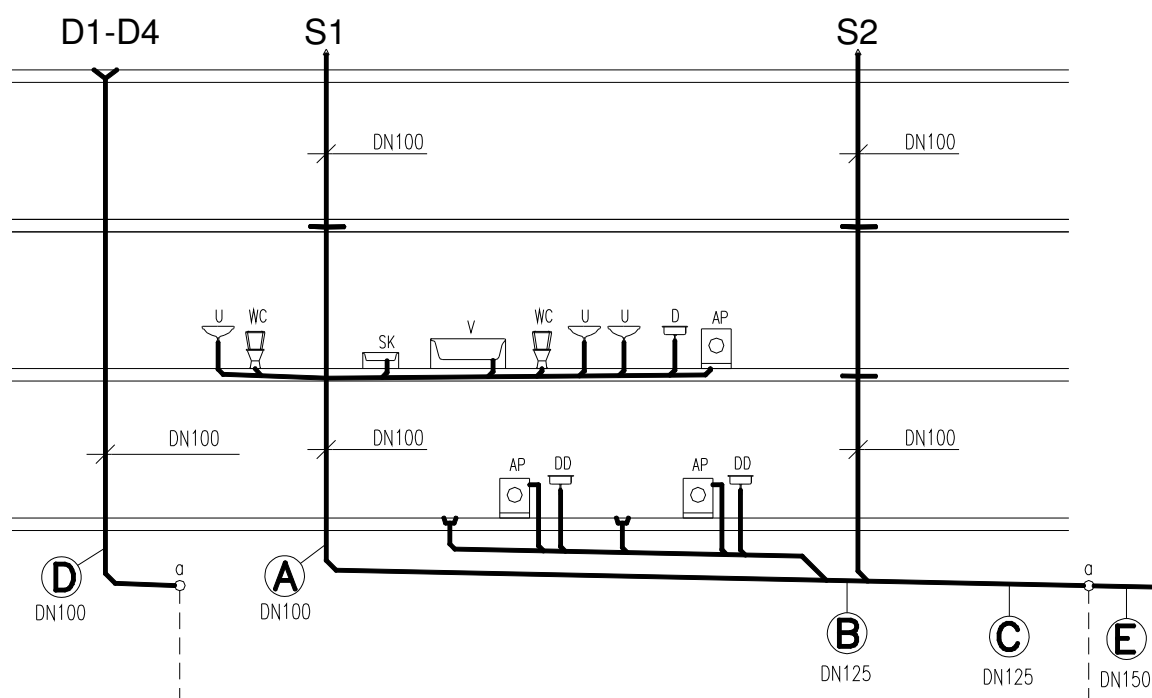
Výpočtové odtoky: systém I

Odtokový součinitel: 0,5

Odpadní potrubí: 2 (odbočky s velkým úhlem odbočení)

Svodné potrubí: 1 (sklon 2 ‰; stupeň plnění 0,5)

Obr.1.4.28 - výpočtové schéma

Tab. 1.4.3 - součet výpočtových odtoků jedné bytové jednotky

zařizovací předmět	množství	DU	Σ DU
záchodová mísa (7,5 l)	2	2,0	4,0
umyvadlo	3	0,5	1,5
vana	1	0,8	0,8
sprcha	1	0,6	0,6
kuchyňský dřez	1	0,8	0,8
automatická myčka nádobí	1	0,8	0,8
Celkem			8,5

Tab. 1.4.4 - součet výpočtových odtoků prádelny

zařizovací předmět	množství	DU	ΣDU
automatická pračka	2	0,8	1,6
prádelní dřez	2	0,5	1,0
vpust' DN 70	2	2,0	4,0
Celkem			6,6

Dimenzování splaškového odpadního potrubí

bod A   4 bytové jednotky se $\Sigma DU = 8,5$ $DU = 34$
 $Q_{ww} = K \cdot \sqrt{\Sigma DU}$ l/s
 $Q_{ww} = 0,5 \cdot \sqrt{34}$ $Q_{ww} = 2,9 \text{ l/s}$
 $Q_{dov} \text{ pro DN } 100 = 4 \text{ l/s} > 2,9 \text{ l/s}$

Jmenovitá světlost **DN 100 vyhovuje.**

Splašková odpadní potrubí č. 1 a 2 mají shodnou světlost DN 100.

Dimenzování dešťového odpadního potrubí

bod D   4 střešní vtoky ($A = 480 \text{ m}^2$) $\frac{A}{4} = 120 \text{ m}^2$
 $Q_r = i \cdot C \cdot A$ l/s
 $Q_r = 0,03 \cdot 1 \cdot 120$ $Q_r = 3,6 \text{ l/s}$
 $Q_{dov} \text{ pro DN } 100 = 13,8 \text{ l/s} > 3,6 \text{ l/s}$

Jmenovitá světlost **DN 100 vyhovuje.**

Dešťová odpadní potrubí č. 2 – 4 mají shodnou světlost DN 100.

Dimenzování svodného potrubí (jednotná kanalizace)

bod B $Q_{rw} = Q_{ww}$
 $Q_{ww} = K \cdot \sqrt{\Sigma DU}$ l/s
 $Q_{ww} = 0,5 \cdot \sqrt{34 + 6,6}$ (4 byty+prádelna) $Q_{ww} = 3,2 \text{ l/s}$
 $Q_{dov} \text{ pro DN } 125, \text{ sklon } 2\% \text{ a plnění } 70\% = 9,6 \text{ l/s} > 3,2 \text{ l/s}$

Jmenovitá světlost **DN 125 vyhovuje.**

bod C $Q_{rw} = Q_{ww}$
 $Q_{ww} = K \cdot \sqrt{\Sigma DU}$
 $Q_{ww} = 0,5 \cdot \sqrt{34 + 6,6 + 34}$ (8 bytů+prádelna) $Q_{ww} = 4,3 \text{ l/s}$
 $Q_{dov} \text{ pro DN } 125, \text{ sklon } 2\% \text{ a plnění } 70\% = 9,6 \text{ l/s} > 4,3 \text{ l/s}$

Jmenovitá světlost **DN 125 vyhovuje.**

bod E $Q_{rw} = 0,33Q_{ww} + Q_r$ ($Q_{ww} =$ výpočet v bodě C)   l/s
 $Q_r = 0,03 \cdot 1 \cdot 480$ $Q_r = 14,4 \text{ l/s}$

$$Q_{rw} = 0,33 \cdot 4,3 + 0,03 \cdot 1 \cdot 480 \qquad Q_{rw} = 15,8 \text{ l/s}$$
$$Q_{dov} \text{ pro DN 150, sklon } 2\% \text{ a plnění } 70\% = 18,2 \text{ l/s} > 15,8 \text{ l/s}$$

Jmenovitá světlost **DN 150 vyhovuje.**

Poznámka:

Bez ohledu na výpočet je nutné dodržet minimální dimenze potrubí dané zásadami navrhování, proto jsou některé výsledky výpočtových průtoků a dovolených průtoků potrubí poměrně rozdílné. V zásadě se jedná o minimální rozměry:

- připojovacího potrubí dle zařizovacího předmětu
- odpadního potrubí, které musí být větší nebo stejné jako největší připojovací potrubí
- svodného potrubí, min. dimenze DN70, v zemi DN100
- kanalizační přípojky, min. DN150

Kapacity jednotlivých druhů potrubí a další potřebné podklady pro výpočet jsou k dispozici v ČSN 12 0562 a 3 a ve webových podkladech pro výuku.